

Llengua catalana 12
Competències bàsiques

Pàg. 2

1.
Visitar, camí, vol, escala, tren.

2.
• Les paraules polisèmiques són aquelles que tenen diferents **significats**.

Pàg. 3

3. Resposta procedimental.

4.
Pila
- Munt, reunió, d'objectes posats regularment els uns sobre els altres.
- Generador electroquímic que produeix una tensió contínua.

Cua
- Part posterior del cos dels vertebrats que forma un apèndix més o menys llarg i conté les vèrtebres caudals.
- Filera de persones.

Ratolí
- Nom donat a diverses espècies de rosegadors.
- Dispositiu de diàleg que permet de comandar el desplaçament d'un punt sobre la pantalla d'un visualitzador.

Pàg. 4

5.
Cargol

Nou

Taló

Arc

Pasta

6. Resposta oberta.

Pàg. 5

7. Resposta oberta.

8. Resposta oberta.

Pàg. 6

9. Resposta oberta.

• Els gentilicis són noms **comuns** que fan referència **al lloc on viu algú**.

10.
Vaig començar el meu viatge a Espanya, on la Lucía em va fer de guia. Un cop acomiadat de la meua amiga **espanyola**, vaig anar fins a França i vaig contactar amb la Ivette. La meua amiga **francesa** em va presentar l'Andrea, un noi **italià** que em va ensenyar el més bonic del seu país. Un cop visitada Itàlia, vaig entrar a Eslovènia, on vaig conèixer en Bojan, el qual em va ensenyar el territori **eslovè** i també em portà a Croàcia. Després de conèixer la bonica costa **croata** en Bojan també m'acompanyà per Bòsnia. Un cop visitada la terra bosniana, vaig quedar amb un vell amic d'Albània,

en Tariq. El meu amic albanès em va ensenyar el seu país i em va presentar l'Helena, una noia **grega** que molt amablement em va mostrar el seu país, Grècia. Per finalitzar el viatge, vaig visitar Turquia, on l'Ökmen em va fer una ruta pel més interessant del país **turc**.

Pàg. 7

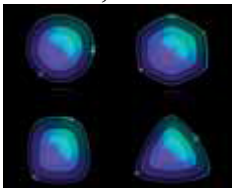
1.

• La pintura mostra un arbre solitari amb una copa amb poques fulles, branques amb moltes ramificacions i les arrels estan formades pels braços i els caps de dues persones que es troben unides al tronc.

• El quadre representa una espiral amb una textura de pintura a l'oli en què predominen els colors verd, blau i vermell, entre d'altres.

• La imatge està formada per quatre formes geomètriques de colors amb tonalitats blaves i verdes. Es tracta d'un cercle, un hexàgon, un quadrat i un triangle amb els vèrtexs arrodonits.

2. Resposta oberta.

Pàg. 8

3.

• Per ser un pintor famós necessites: talent, bona formació un **i** lloc on poder

exposar les teves obres.

• Per a la classe de pintura necessitaré: un cavallet, paper de dibuix, pintures al tremp, pinzells **i** una paleta de pintor.

• Vam anar al museu del Prado i vam veure pintures de: Goya, Velázquez **i** molts altres pintors més.

• Els recordem que dins el recinte de l'exposició està prohibit: menjar, beure, fumar **i** utilitzar el telèfon mòbil.

• De gran vull ser artista, però no tinc clar si dedicar-me: a la música, a la dansa, al teatre o a la pintura.

4. Resposta oberta.

Pàg. 9

5.

Estil

Barroc: Francisco de Goya, Rembrandt van Rijn.

Impressionisme: Claude Monet, Camille Pissarro, Vincent van Gogh.

Cubisme: Paul Cézanne, Pablo Picasso.

Procedència

Espanyola: Francisco de Goya, Picasso.

Francesa: Paul Cézanne, Claude Monet, Camille Pissarro.

Holandesa: Rembrandt van Rijn, Vincent van Gogh.

6.

pinzell

Aquarel·la

Paleta

Pàg. 10

7.

etc. / Sra., s. / Sr. / aC / av., núm.

8.

L: Lleida
GI: Girona
BCN: Barcelona
TGN: Tarragona
VNG: Vilanova i la Geltrú
SBD: Sabadell
L'H: L'Hospitalet de
Llobregat
BDN: Badalona

Pàg. 11

9.

dilluns: dl.
dimarts: dm.
dimecres: dc.
dijous: dj.
divendres: dv.
dissabte: ds.
diumenge: dg.

10.

1. Música
2. Telèfon
3. Doctora
4. Aproximadament
5. Febrer
6. Hospital
7. Catalunya
8. Litre
9. Carretera
10. Anglès
11. Automòbil
12. Segon
13. Quilòmetre
14. Informàtica
15. Vosaltres

Pàg. 12

1.

Alga / eriçó / pop / submarinista

2.

	Nombre singular	Nombre plural
Primera persona	Me / m' / 'm	Nos / ens / 'ns
Segona persona	Te / t' / 't	Vos / us
Tercera persona	Lo / l' / el / 'l / la / ho / li / hi	Los / els / 'ls / les / ho / hi
	Se / s' es / 's	

3.

- Me'n vaig a fer submarinisme!
- Els vas dir que nedessin amb compte.
- Us / T'agraden les cloïsses?

4.

- Volia explicar-te la història d'aquell peix.
- Si voleu pescar heu d'endinsar-vos més.
- M'agrada molt navegar.

Pàg. 13

5.

- els: 3a persona del plural; està situat davant del verb.
- nos: 1a persona del plural; està situat darrere del verb
- vos: 2a persona del plural; està situat darrere del verb.
- m': 1a persona del singular; està situat davant del verb.

6.

- Els pronoms febles sempre se situen immediatament abans o després del **verb** i no porten mai accent, per això se'n diuen *pronoms febles*, perquè són àtons.

7.

Amb l'esclop d'un pescador
m'he fet una barca xica
d'un llapis al pal major
i la vela més bonica
d'un retall de mocador petit.

Els remes els he fet tallar
dels boxets d'una puntaire
i per poder-la ancorar
un ham que no pesi gaire
lligat amb fil de pescar.

Pàg. 14

8.
TRESOR / ANEMONE / DOFÍ /
ESTRELLA

9. Resposta oberta.

10.
Alga, xarxa, roques, balena, musclo,
mariner, onada, gamba, lleó marí

Pàg. 15

11.

Rap

Cavallet

Cranc

12.

- Els **llops** / **llobes** de mar s'assemblen a les foques.
- A vegades fa més **fret** / **fred** fora l'aigua que a dins.
- **Conec** / **coneg** un **mac** / **mag** que fa màgia sota l'aigua.
- Aquest **any** / **ani** en Manel aprendrà a fer submarinisme.
- Està **jop** / **xop** com un **pex** / **peix**.
- Si tot va bé, **podser** / **potser** farem un **passaig** / **passegj** amb barca.

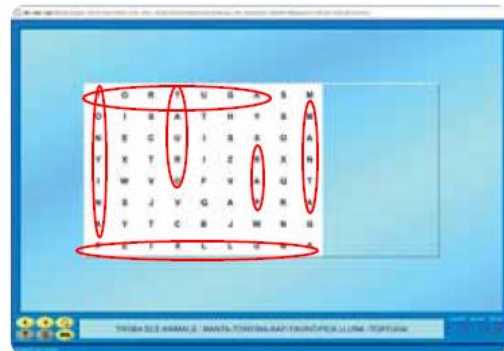
13. Resposta procedimental.

Pàg. 16

14.

Certa / falsa / falsa / certa / falsa

15.

Pàg. 17

1.

SARDANA / ESBART / CASTELL /
GEGANT / CAPGROS / DIABLES

2.

- La colla de castellers necessita companys que els ajudin fent pinya.
- El meu poble té una rondalla que acompanya l'esbart dansaire.

- Aquest **any**, els geganters i capgrossos de **Lleida** acolliran la trobada de geganters de Catalunya.
- Els membres del **ball** de diables de Sabadell porten unes grans **banyes** de color vermell.

3. Resposta oberta.

Pàg. 18

- 4.
- Al correfoc de l'altre dia em vaig protegir bé per poder-me posar a primera fila i rebre les esquitxades de les espurnes.
  - Un dels capgrossos que tenen a Bellpuig és molt lleig.
  - L'instrument més greu d'una cobla és el contrabaix.
- 5.
- La temporada de castells aquest any ha estat **immillorable** (*que no es pot millorar*).
  - La vostra colla de diables té una bèstia de foc **impressionant** (*que causa impressió*) i la nostra no, i per això us tenim una mica d'**enveja** (*desig de posseir el que té algú altre*).
  - Estem organitzant una trobada d'esbarts dansaires per al **setembre** (*darrer mes de l'estiu*).

- 6.
- Mentre feien la cercavila, va començar a caure un aiguat tan gran que la plaça es va omplir de **paraigües** desplegats.
  - El nou capgròs que han fet al meu poble té forma de **pingüí**.
  - El **quatre** de nou amb folre és un dels castells més difícils de fer.
  - Els **guants** sense dits que porten les dansaires de l'esbart s'anomenen *mitenes*.

Pàg. 19

7. Resposta oberta.

- 8.
- Les cantades d'havaneres es faran a les platges de Cadaqués.
Els gegants i les gegantes de la ciutat ballaran a la plaça de les Barques.
Els trabucaires carreguen els trabucs amb pólvora abans de disparar-los.

9. Resposta procedimental.

Pàg. 20

- 10.
- Hi ha un total de **onze** músics.
  - Al davant dels músics, hi ha **dues** cadires buides.
  - Dels músics asseguts, n'hi ha **un** amb les cames encreuades.

- 11.
- Diftongs creixents
g + u + vocal: guatlla, paraigües
q + u + vocal: quota, qüestió, quaresma

- Diftongs decreixents
Vocal + *i*: paisatge, reina
Vocal + *u*: roure, adéu, pou
- Els diftongs estan formats per dues **vocals** juntes que es pronuncien en una mateixa síl·laba.

- 12.
- Io-gurt / ai-gües / Gua-te-ma-la / au-la / cui-na

Pàg. 21

- 13.
- Veniu a la cercavila de la disbauxa.
Uneix-te a la nostra colla de diables.
Ballar amb nosaltres a l'esbart.
Participa a la nostra Festa Major.
Escolta la sardana «La Santa Espina».
- 14.
- El correfoc, si no volem que us cremi, **mireu-vos-el** (*mirar*) de lluny.
  - **Porta** (*portar*) les espadnyes ben cordades per ballar sardanes.

- No **mireu** (*mirar*) amunt quan estigueu fent pinya sota el castell.
- No **aparqueu** (*aparcar*) els cotxes als carrers per on passarà la cercavila.

15. Resposta oberta.

Pàg. 22

1.
  1. Barcelona
  2. Adrall
  3. Alcanar
  4. Cadaqués
  5. Camprodon
  6. Taradell
  7. Tàrrega
  - **Barcelona** és bona si la bossa sona. Tant si sona com si no sona, **Barcelona** és bona.
  - A **Tàrrega**, dels gegants, els pastorets van davant.
  - Gent d'**Adrall**, fermes pel treball.
  - A **Taradell** tothom s'hi mor de vell.
  - **Camprodon**, la millor terra del món.
  - A **Cadaqués** menges carn un cop al mes.
  - A **Alcanar** fa de bon anar i de bon tractar.

2.
GIRONA / BARCELONA / LLEIDA / TARRAGONA

Pàg. 23

3.
Gavà / Arbúcies / Peralada / Castellsera / Granollers
4.
  - **Gavà**, fes-te enllà.
  - **Peralada**, vida honrada.
  - Gent d'**Arbúcies** gent d'astúcies.
  - A **Granollers** el sol hi neix.
  - A **Castellsera** si pots anar-hi avui, no esperis demà.

5. Resposta oberta.

6. Resposta oberta.

Pàg. 24

7.
Sant Celoni, **Sabadell**, **Mollerussa**, **Sant Joan de les Abadesses**, **Figueres**, **Solsona**, **Prats de Lluçanès**, **Cervera**, **Llançà**

8.
ss: Mollerussa, Sant Joan de les Abadesses
s: Sabadell, Figueres, Solsona
c: Sant Celoni, Cervera
ç: Prats de Lluçanès, Llançà

9.

- Tots els indrets anteriors tenen en comú el so de la **essa sorda**.
- El so de la **essa sorda** es pot escriure amb les lletres **s, z, ç, c, ss**.

10.
Cadaqués / Montserrat / Barcelona
Maçanet de la Selva / Sant Llorenç de Morunys / Tossa de Mar

Pàg. 25

11.
Artesa de Lleida, Besalú, Camarasa, Roses, Tortosa, Sant Quirze de Besora

12.
Sonor.
S i Z.

13.
Ribes de Freser, Palau d'Anglesola, Gandesa, Isòvol, Les Masies de Voltregà, Artesa de Segre, Isona, Les Preses.

14. Resposta oberta.

15. Resposta procedimental.

Pàg. 26

16.

- De Montserrat.
- Sí.
- Finestra, monestir.

17.

So de essa sorda: Setcases, Borrassà, Puigcerdà, Esterri d'Àneu, Sant Carles de la Ràpita, Sort, Sant Vicenç de Castellet, Bossòst, Reus

So de essa sonora: Sant Quirze del Vallès, Olesa de Montserrat, Anglesola, Toses, El Masnou

18. Resposta oberta.

19.

S'escriuen amb essa sonora: Artesa, Sant Quirze del Vallés, Manresa
S'escriuen amb essa sorda: Cervera, Terrassa, Guissona

Pàg. 27

1. Resposta model.

Regar, abocador, reciclatge, contaminació.

2.

Reutilitzar, contaminació, deixalleria, reduir, contenidor, estalvi, reciclar, abocador.

3. Resposta oberta.

Pàg. 28

4. Resposta oberta.

5.

• L'Albert rega el seu jardí amb poca aigua.

• La Mireia i tu heu donat la roba perquè l'aprofitin.

• Els alumnes de l'escola sempre recullen la brossa quan marxen de campament.

• Quan acaba de fregir les patates, el meu germà no llença mai l'oli.

6.

Galleda groga

Bossa plena

Roba usada

Aixeta nova

Brutícia acumulada

Pàg. 29

7.

L'estalvi d'aigua, tancar el llum, recollir els envasos, cuidar el medi ambient, reduir la contaminació

8.

Pronoms personals: nosaltres, tu, jo, ells

Pronoms febles: em

Adverbis: malament, millor, aquí, demà, tard

9.

• L'Ernest llença la galleda plena.

Art. Nom Verb Art. Nom Adj.

• Ahir nosaltres vam reciclar el vidre.

Adv. Pronom Verb Art. Nom

10. Resposta oberta.

Pàg. 30

11.

Tu posaves / Ell contamina

Els rentaran / jo conec

Vosaltres reduïeu / vosaltres recollireu

12. Resposta oberta.

13.

Reutilitzar: Tornar a utilitzar.

Incinerar: Reduir a cendres.

Abocar:

14. Resposta procedimental.

Pàg. 31

15.

A la imatge hi ha **dues** persones: una **nen**a i el seu **avi**.

Són al **jardí** de casa. És **verd** i ben cuidat. Estant jugant.

La nena ha reciclat un **cartró** i s'ha fet una disfresa. Es **diverteixen** molt.

16. Resposta oberta.